

Od Římanů po válku a pandemii. Vědci získali cenu za popularizaci výzkumu

1.11.2022 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Ve světě krizí a neustálých změn je důležité, aby vědci přibližovali veřejnosti fakta a výsledky své práce.

„Jsme daleko více pod drobnohledem společnosti a musíme seznamovat veřejnost s tím, co děláme. Máme povinnost trpělivě vysvětlovat záležitosti, jež jsou součástí dezinformací a fake news, kterých je bohužel stále více,“ vyzdvihla předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová význam práce popularizátorů. Ceny od ní převzali tři z nich.

Křehká identita svobody

Petr Hlaváček z Filosofického ústavu AV ČR zkoumá především otázky evropské identity. Kromě úlohy Česka a Československa jako země mezi Východem a Západem se zabývá kulturními, náboženskými a intelektuálními dějinami. Jeho postřehy jsou cenné pro pochopení nejen naší minulosti, ale především neklidné přítomnosti starého kontinentu.

Letos ho média často zvala jako komentátora k dění na Východě. V děkovné řeči vzpomněl Petr Hlaváček kolegy z Ukrajiny, kteří nyní musí často doslova bojovat za své hodnoty. „Připomínají nám, že svoboda je křehká, není samozřejmostí a vyžaduje občanské nasazení,“ řekl.

Petr Hlaváček často vystupoval v médiích jako komentátor dění na Ukrajině.

Římané v týmu

Archeologii Římanů na území dnešní České republiky se věnuje Balász Komoróczy, ředitel brněnského Archeologického ústavu AV ČR. Podílel se například na vzniku naučných stezek v Hradisku u Mušova. Veřejnosti tak přiblížil působení Římanů na našem území. Připravil také výstavu *Římané a Germáni. Nepřátelé – rivalové – sousedé*. Na kontě má desítky přednášek pro veřejnost a výstupů v médiích. Zaměřuje se i na užívání detektorů kovů.

„Archeologie není individuální věda – v Mušově například prezentujeme výsledky několika generací archeologů,“ vyzdvihl badatel týmovou vědeckou práci. Rozhovor s Balászem Komoróczym a fotoreportáž z Návštěvníckého centra Mušov si můžete pročíst v starších číslech časopisu *A / Věda a výzkum*.

Balász Komoróczy se věnuje mimo jiné Římanům na našem dnešním území.

Roušky a respirátory

„V pátek večer jsem se vrátil od očního lékaře a začal testovat respirátory. V sobotu ráno odevzdal výsledky kolegům, kteří mě pak pozvali, abych se stal členem týmu COVID-CZECHIA,“ připomněl Vladimír Ždímal začátky své mediální „kariéry“. Odborník na chemii a fyziku aerosolů z Ústavu chemických procesů AV ČR testoval účinnosti roušek a respirátorů a pomáhal veřejnosti pochopit způsob šíření onemocnění covid-19. Pandemické otázky s ním konzultovala vláda, často vystupoval v českých i zahraničních médiích. Rozhovor s Vladimírem Ždímalem si můžete poslechnout například v podcastu *Věda na doma*.

Vladimír Ždímal se proslavil jako odborník na šíření onemocnění covid-19.

Díky odhodlání a popularizačnímu talentu vědců i díky akcím, jakou je Týden Akademie věd ČR, si

veřejnost nachází cesty k vědeckým faktům. Všichni tři ocenění ale neopomněli zdůraznit zásadní úlohu svobodného bádání, které, jak se stále ukazuje, není bohužel ve světě samozřejmostí.

Ceny se předávaly v průběhu slavnostního zahájení Týdne Akademie věd ČR.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Od-Rimanu-po-valku-a-pandemii.-Vedci-ziskali-cenu-za-popularizaci-vyzkumu>